

Stichting

Analyseren, informeren en activeren

Aan: Ministerie van IenW

Verstuurd via

<https://www.platformparticipatie.nl/npra/>

Amsterdam, 1 november 2023

Betreft: Reactie op de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor het Nationaal Programma Radioactief Afval

Geachte mevrouw, meneer,

Hierbij treft u Laka's reactie op de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor het Nationaal Programma Radioactief Afval.

Vervroeging planning eindberging

Allereerst is als scenario in het cNRD NPRA niet meegenomen de aanleg van de eindberging, welke nu voorzien is operationeel te zijn in 2130, aanzienlijk te vervroegen. Sinds de recente hernieuwde interesse in kernenergie zijn veel stakeholders er van overtuigd geraakt dat het onvermijdelijk is dat de aanleg van de eindberging aanzienlijk naar voren moet worden gehaald. Om goed op de besluitvorming hieromtrent te kunnen anticiperen is het daarom wenselijk dat in de Mer de milieugevolgen in kaart worden gebracht van een NPRA wat uitgaat van een operationele eindberging in 2035, 2050 of 2070 - en een daarmee samenhangende vervroeging van de voorbereidende stadia van het realiseren van zo'n eindberging.

Inzicht in milieugevolgen nevenactiviteiten NPRA

Het NPRA behelst tevens onderzoeks-, ontwikkelings- en demonstratieactiviteiten die nodig zijn om oplossingen voor het beheer van radioactieve afvalstoffen toe te passen. De onderzoeksactiviteiten worden momenteel uitgevoerd door COVRA. In het kader van dit onderzoeksprogramma 'COPERA' wordt, in ieder geval, bodemonderzoek uitgevoerd, onder andere door de TU Delft¹. Laka verwacht dat de Mer voor het NPRA onderzoeks-, ontwikkelings- en demonstratieactiviteiten die in het kader van het NPRA worden uitgevoerd in kaart brengt en over de (mogelijke) milieugevolgen hiervan rapporteert.

Tweede levensduurverlenging KCB is geen uitgemaakte zaak

Het cNRD gaat er in alle drie de beschreven scenario's van uit dat de bedrijfsduur van kerncentrale Borssele met 10 jaar wordt verlengd. Op dit moment is er echter slechts sprake van dat de Kernenergiewet wordt aangepast. Of de kerncentrale daadwerkelijk na 2033 nog operationeel zal zijn is allerm minst zeker. Daarom dient ook het nulalternatief – dat Borssele in 2034 volgens planning buiten bedrijf wordt genomen – te worden beschreven.

¹ https://data.4tu.nl/articles/_/21640148

Documentatie- en onderzoekscentrum kernenergie

Verbruikte splijtstof wordt niet opgewerkt en/of hergebruikt

In de meest recente Staat van de nucleaire veiligheid en stralingsbescherming in Frankrijk vermeldt de Franse toezichthouder ASN: *The MOX nuclear fuels are not currently reprocessed after being used in the reactors. Pending their reprocessing or disposal, the spent MOX fuels are stored in the pools of the La Hague plant*². Deze formulering is al jaren vergelijkbaar, als in dat verbruikte MOX-splijtstof niet wordt opgewerkt maar mogelijk zal worden afgevoerd als radioactief afval. Volgens hetzelfde rapport is ook opgewerkt uranium reeds jarenlang niet gebruikt voor de productie van nieuwe splijtstof. Het cNRD heeft het over een Nederlandse (beleids)keuze voor opwerking, maar in de praktijk heeft Nederland weinig te kiezen. Nederland is volledig afhankelijk van (de ontwikkelingen in) Frankrijk. Indien in Frankrijk om daar moverende redenen (bepaalde soorten) verbruikte splijtstof niet worden opgewerkt, dienen deze terug naar Nederland te worden vervoerd en hier als hoog radioactief afval te worden geborgen.

Verder kon de exploitant van kerncentrale Borssele desgevraagd door het college van beroep van de reclame code commissie niet onderbouwen of en hoe ongeveer 60% van het uit haar installatie afkomstig opgewerkte uranium na opwerking echt wordt hergebruikt in kerncentrales en niet, zoals Laka begrijpt, als radioactief afval, al dan niet in Rusland, achterblijft³.

De Mer dient daarom inzicht te verschaffen in de feitelijke situatie van door Nederlandse exploitanten voor opwerking afgevoerde verbruikte splijtstof naar Frankrijk.

Omissie Dodewaard

In afbeelding 3.1 ontbreekt de voormalige kerncentrale Dodewaard, terwijl deze installatie vanuit het oogpunt van radioactief afval beheer de komende tien jaar heel relevant zal zijn. De Staatssecretaris van IenW is momenteel in gesprek met de eigenaar van GKN om de aandelen van de buiten gebruik gestelde kerncentrale over te nemen. Sinds 2009 is een uitgangspunt van nationaal beleid dat kerncentrales direct na buitengebruikstelling dienen te worden ontmanteld. Nu de Staat binnenkort eigenaar lijkt te worden van GKN, dient dan te worden beoordeeld of de huidige planning van de ontmanteling van Dodewaard, nu voorzien vanaf 2045, conform beleid, naar voren dient te worden gehaald⁴.

Laka verwacht daarom in het NPRA hierover een reflectie, en in de Mer een analyse van de mogelijke milieugevolgen van directe dan wel uitgestelde ontmanteling van kerncentrale Dodewaard.

Hoogachtend,

Stichting Laka

2 Zie [ASN Report on the State of nuclear safety and radiation protection in France in 2022.pdf](#)

3 Zie <https://www.reclamecode.nl/uitspraken/epz/nutsvoorzieningen-2022-00282-cvb/384325/>

4 Zie <https://nos.nl/artikel/2477400-experts-slopen-kerncentrale-dodewaard-kan-eerder-wachten-was-geldkwestie>